KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 20.12.2007
KOM(2007) 846 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o udělení výjimky podle čl. 19 odst. 2 Smlouvy o ES, která se předkládá v souladu s čl. 14 odst. 3 směrnice 93/109/ES o právu občanů Unie volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu

ZPRÁVA KOMISE
EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o udělení výjimky podle čl. 19 odst. 2 Smlouvy o ES, která se předkládá v souladu s čl. 14 odst. 3 směrnice 93/109/ES o právu občanů Unie volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu

1. PŘEDMĚT ZPRÁVY

Směrnice Rady 93/109/ES[1] stanoví pravidla pro výkon práva občanů Unie, kteří mají bydliště v některém členském státě a nejsou jeho státními příslušníky, volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu.

Ustanovení čl. 14 odst. 3 směrnice stanoví, že osmnáct měsíců před každými volbami do Evropského parlamentu předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu, v níž ověří, zda přetrvávají důvody pro povolení výjimek dotyčným členským státům podle čl. 19 odst. 2 Smlouvy o založení Evropského společenství, a případně navrhne vhodné změny.

Příští volby do Evropského parlamentu budou uspořádány ve 27 členských státech Evropské unie v červnu 2009. Komise proto musí předložit výše uvedenou zprávu v prosinci 2007.

Jediným členským státem, který požádal o výjimku podle čl. 19 odst. 2 Smlouvy, je Lucemburské velkovévodství. Ani jeden ze dvou členských států, které přistoupily k Evropské unii po posledních volbách v roce 2004, o tuto výjimku nepožádal.

Komise ověřila důvody, kvůli nimž byla Lucemburskému velkovévodství povolena odchylka, před volbami v roce 2004 a ve své zprávě ze dne 27. ledna 2003[2] dospěla k závěru, že se jedná o platné důvody a není tudíž třeba navrhovat změny.

Cílem této zprávy je určit, zda stále platí důvody pro udělení výjimky Lucembursku, případně navrhnout provedení určitých změn.

2. PRÁVO VOLIT A BÝT VOLEN VE VOLBÁCH DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Ustanovení čl. 19 odst. 2 Smlouvy o založení Evropského společenství stanoví, že každý občan Unie mající bydliště v členském státě, jehož není státním příslušníkem[3], má právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu v členském státě, v němž má bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu. Toto právo je vykonáváno v souladu s pravidly přijatými Radou. Tato pravidla mohou stanovit výjimky tam, kde je to odůvodněno zvláštními obtížemi některého členského státu.

---

1 Směrnice Rady 93/109/ES ze dne 6. prosince 1993, kterou se stanoví pravidla pro výkon práva volit a práva být volen ve volbách do Evropského parlamentu občanů Unie, kteří mají bydliště v některém členském státě a nejsou jeho státními příslušníky (Úř. věst. L 329, 31.12.1993, s. 34).

2 Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o udělení výjimky podle čl. 19 odst. 2 Smlouvy o ES, která se předkládá v souladu s čl. 14 odst. 3 směrnice 93/109/ES o právu volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu – KOM(2003) 31 v konečném znění.

3 Dále jen „občané Unie, kteří nejsou státními příslušníky“.

Pravidla pro výkon práva volit a práva být volen ve volbách do Evropského parlamentu byla stanovena výše uvedenou směrnicí. Článek 3 této směrnice stanoví, že každá osoba, která je k rozhodnému dni

občanem Unie ve smyslu článku 17 Smlouvy a

není státním příslušníkem členského státu bydliště, ale splňuje podmínky, které členský stát bydliště stanoví pro právo volit a být volen vlastním státním příslušníkům,

má právo volit a být volena ve volbách do Evropského parlamentu v členském státě bydliště, pokud nebyla na základě článků 6 nebo 7 tohoto práva zbavena. Takový volič je označen jako „volič Společenství“ a takový kandidát je označen jako „kandidát Společenství“.

3. VÝJIMKY PODLE ČLÁNKU 14 SMĚRNICE

Podle směrnice je možné povolit výjimku ze zásady rovného zacházení s voliči, kteří jsou státními příslušníky daného členského státu, a voliči, kteří jimi nejsou, pokud to odůvodňují konkrétní problémy v daném členském státě. Je tomu tak, pokud poměr občanů Unie, kteří mají bydliště v daném členském státě, aniž by byli jeho státními příslušníky, a kteří dosáhli věku pro právo volit, významně převyšuje průměr Unie.

V čl. 14 odst. 1 prvním pododstavci se stanoví, že pokud v některém členském státě přesahuje poměr občanů Unie, kteří zde mají bydliště, aniž by byli jeho státními příslušníky, a kteří dosáhli věku pro právo volit, 20 % celkového počtu všech občanů Unie, kteří dosáhli věku pro právo volit a kteří zde mají bydliště, může tento členský stát odchylně od článků 3, 9 a 10 vyhradit:

a) právo volit voličům Společenství, kteří mají bydliště v tomto členském státě po určitou minimální dobu, jež nesmí přesáhnout pět let;

b) právo být volen voličům Společenství, kteří mají bydliště v tomto členském státě po určitou minimální dobu, jež nesmí přesáhnout deset let.

Podmínka délky pobytu stanovená v prvním pododstavci se však nevztahuje na voliče a kandidáty Společenství, kteří nemají právo volit nebo být voleni ve svém státě původu kvůli tomu, že mají bydliště mimo tento stát, nebo kvůli tomu, jak dlouho mimo tento stát pobývají.

4. ODCHYLKY, KTERÉ PŘIJALO LUCEMBURSKO

Jediným členským státem, který požádal o výjimku podle čl. 14 odst. 1, je Lucemburské velkovévodství. Právní předpisy tohoto státu stanoví, že ve volbách mohou volit pouze ti státní příslušníci jiného členského státu Unie, kteří mají v Lucemburském velkovévodství bydliště a pobývali tam ke dni žádosti o zápis na volební listinu nejméně pět let[4]. Právo být volen mohou občané Unie, kteří nemají lucemburské státní občanství, vykonávat za podmínky, že mají na území tohoto státu bydliště a pobývali tam ke dni předložení seznamu kandidátů pět let[5].

Lucemburské právní předpisy stanoví, že voliči a kandidáti Společenství, kteří nemají právo volit nebo být voleni ve svém státě původu kvůli tomu, že mají bydliště

---

[4] Čl. 3 odst. 5 volebního zákona ve znění ze dne 18. února 2003.

[5] Čl. 285 odst. 4 volebního zákona ve znění ze dne 18. února 2003.

mimo tento stát nebo kvůli délce svého pobytu mimo tento stát, nepodléhají podmínce délky pobytu stanovené v zákoně.

5. VYHODNOCENÍ DŮVODŮ PRO UDĚLENÍ VÝJIMKY

Podmínka pro udělení výjimky stanovená v čl. 14 odst. 1 uvádí, že „poměr občanů Unie, kteří zde mají bydliště, aniž by byli jeho státními příslušníky, a kteří dosáhli věku pro právo volit, přesahuje 20 % celkového počtu všech občanů Unie, kteří dosáhli věku pro právo volit a kteří zde mají bydliště“.

Druhá věta čl. 14 odst. 3 stanoví, že členské státy, které využijí výjimky podle odstavce 1, poskytnou Komisi potřebná odůvodnění.

Lucemburské orgány dopisem ze dne 26. října poskytly Komisi potřebné údaje, z nichž vyplývá, že k 1. lednu 2007 počet občanů Unie, kteří dosáhli věku volit, mají v Lucembursku bydliště, ale nejsou jeho státními příslušníky, činil 135 400 osob, zatímco celkový počet občanů Unie, včetně lucemburských státních příslušníků, kteří dosáhli věku volit a kteří mají bydliště v Lucemburku, je 357 500 osob.

Z toho vyplývá, že počet občanů Unie, kteří dosáhli potřebného věku a mají bydliště v Lucembursku, aniž by byli jeho státními příslušníky, představoval 37,87 % celkového počtu občanů Unie, kteří dosáhli věku volit a měli v Lucembursku bydliště k 1. lednu 2007. Tento podíl je výrazně vyšší než limit stanovený ve směrnici, tedy 20 %, a neexistuje důvod k předpokladu, že se situace od té doby změnila.

6. ZÁVĚRY

Komise dospěla k závěru, že důvody, kvůli nimž byla Lucemburskému velkovévodství povolena odchylka podle čl. 19 odst. 2 Smlouvy a čl. 14 odst. 1 směrnice, stále platí. Nedomnívá se, že by bylo nutné navrhnout změny souvisejících ustanovení lucemburských právních předpisů.